

plk. Šárka Havránková

- *Jaká je v Evropské unii úroveň vnitřní bezpečnosti v porovnání s jinými regiony světa?*

Evropská unie a schengenský prostor jsou ve světovém měřítku ojedinělým prostředím disponujícím komplexní strategií, organizační strukturou, technologiemi a lidskými silami garantující vnitřní bezpečnost svým občanům. Jednotlivé orgány a agentury EU spolu s policejními, celními a justičními orgány členských států tvoří celek chránící prostor EU. Každá složka tohoto celku je neméně důležitá, ale to, co vytváří bezpečí EU je jejich spolupráce, a to je vůči jiným regionům světa jedinečné.

- *Je v zájmu České republiky posílit ochranu vnější schengenské hranice proti nelegální činnosti (například nelegální migraci, terorismu či pašování zboží) nebo stačí pro určité situace obnovit ochranu českých hranic?*

Je nutné si uvědomit, že hybatelem evropské integrace a spolupráce byl a je svobodný pohyb osob, věcí, služeb a kapitálu na vymezeném teritoriu. Toto je možné realizovat pouze, pokud je minimalizována ochrana vnitřních hranic mezi státy. Svoboda pohybu uvnitř EU/Schengenského prostoru pak v boji s organizovaným zločinem musí být vyvážena mimo jiné silnější ochranou vnějších hranic, ale také například velmi intenzivní spoluprací bezpečnostních složek v příhraničních oblastech, vybudováním nástrojů pro rychlé sdílení informací, spoluprací v rámci trestního řízení.

- *Jak by se posílení / obnovení ochrany mělo projevit v praxi? (například: podporou národních pohraničních složek, rozšiřováním unfirmovaného sboru FRONTEXu, nákupem techniky pro tuto agenturu, nebo změnou jejího fungování?)*

Dlouhodobou prioritou EU je efektivní ochrana vnějších hranic EU/Schengenu. Zabezpečení vnější hranice je zásadní předpoklad pro fungování schengenského prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, jakož i předpokladem dalšího posunu v řešení migrační politiky EU. Návrh Evropské komise na posílení mandátu Frontexu tedy zahrnuje nejen zřízení stálého sboru Evropské pohraniční a pobřežní strážce, ale také jiné nástroje pro tzv. inteligentní správu hranic jako je Systém vstupu/výstupu (EES), Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS). Neméně důležitou součástí je posílení mandátu Frontexu v oblasti návratů. Společná návratová politika je klíčová pro úspěšné navrácení nelegálních migrantů do zemí jejich původu. Nákup vlastní techniky agentury Frontex je součástí rozšířeného mandátu a aktuálně probíhá. Agentura Frontex také při plnění svého mandátu spolupracuje s ostatními agenturami EU a organizacemi. Tato spolupráce je zásadní. Česká republika jakož i některé další státy EU pomáhají na bilaterální bázi při ochraně hranic ve třetích zemích západního Balkánu, které jsou tranzitními zeměmi do EU. Konkrétně v Severní Makedonii a Srbsku na základě bilaterální spolupráce, a to již od roku 2016.

- *Pro období 2021 - 2027 navrhuje Evropská komise znahonásobit rozpočet FRONTEXu s cílem vybudovat sbor o síle 10.000 příslušníků. Má česká vláda tento návrh podpořit, nebo má usilovat o zachování FRONTEXu v dnešní podobě (několik stovek stálých zaměstnanců plus cca 1.500 národních policistů "v záloze" pro případ krize)?*

Evropská komise návrh na posílení mandátu agentury Frontex, a tím i vytvořením stálého sboru Evropské pohraniční a pobřežní stráže čítajícím 10.000 příslušníků, předložila dne 12. září 2018. Návrh byl s členskými státy řádně projednáván a byl přijat Nařízením EP a Rady (EU) 2019/1896 dne 13. listopadu 2019. Nový právní akt je platný a bude účinný od 1. ledna 2021. Od tohoto data bude také poprvé nasazen stálý sbor Evropské pohraniční a pobřežní stráže, a to dle stanoveného počtu pro rok 2021. Nárůst členů stálého sboru bude kontinuální, a to až do roku 2027, kdy by mělo být dosaženo stanoveného počtu.

- *Znáte příklady úspěšného zapojení českých policejních složek při ochraně schengenských hranic?*

Předně se jedná o ochranu vnější hranice EU, nikoliv jen o schengenské hranice. Policie ČR je aktivním přispívajícím státem do společných operací agentury Frontex, a to jak lidskými zdroji, tak i technikou. Do společných operací agentury Frontex vysíláme nemalý počet policistů. V loňském roce Česká republika obsadila 4. místo mezi ostatními členskými státy co do počtu poskytnutých policistů/pohraničnicků do operačních aktivit agentury Frontex. Výrazně také podporujeme společnou operaci, zatím jedinou plnohodnotnou v třetí zemi, v Albánii. Letos Česká republika také podpořila Řecko při mimořádné události na jeho mořské a pozemní hranici s Tureckem v rámci nasazení týmu rychlé reakce (RAPID). Tým zde bude působit do začátku července t. r.